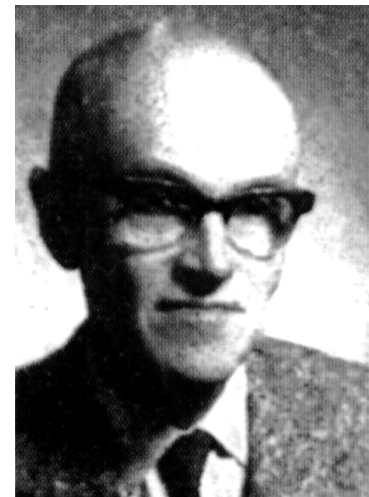

CZESŁAW RAJSKI (1905-1992)

Urodzony w Kijowie, na Ukrainie (30 IV 1905). Podjął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej specjalizując się w tzw. prądach słabych, które ukończył w 1929 r. Do wybuchu II wojny światowej pracował jako konstruktor w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych (PZT) w Warszawie.

Najważniejszą konstrukcją wykonaną pod jego kierownictwem była międzymiastowa "bez sznurowa" centrala telefoniczna dla Warszawy bardzo nowoczesna w owych czasach. Niektóre jej rozwiązania jeszcze po wojnie uchodziły za nowoczesne. W latach międzywojennych wynalazł i opatentował system modulacji lam-

powych nadajników telegraficznych, który wszedł do produkcji. Był kilkakrotnie członkiem delegacji polskiej na kongresach Comité Consultatif International pour les Communications Telephoniques a Grandes Distances (CCIF).

Okres okupacji spędził w Warszawie, na początku 1945 r. wrócił do przerwanej pracy, tym razem na stanowisko dyrektora naczelnego tej samej wytwórni PZT (1945-48). W okresie 3 lat pracy na tym stanowisku zdołał częściowo odbudować i uruchomić 4 fabryki sprzętu telekomunikacyjnego oraz skupić znaczną część przedwojennych fachowców — inżynierów i robotników.

W 1946 r. był przez kilka miesięcy ekspertem ds. telekomunikacji przy Polskiej Misji Ekonomicznej afiliowanej przy UNRRA w Waszyngtonie, z ramienia ówczesnego Ministerstwa Poczty i Telegrafów. Potem był dyrektorem Centralnego Biura Konstruk-

cyjnego Telekomunikacji w Warszawie (1949-52). Następnie został przeniesiony do Instytutu Matematyki PAN w Warszawie do pracy w zakresie zastosowań rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej do zagadnień przemysłowych.

Jednocześnie podjął pracę dydaktyczną w Politechnice Warszawskiej (1949). Prowadził wykłady zleczone z materiałoznawstwa telekomunikacyjnego na Wydziale Elektrycznym, a następnie, już jako etatowy pracownik Wydziału Łączności (od 1954), wykładał “Teorię obwodów”, “Elektronowe maszyny cyfrowe” i “Teorię informacji”.

Stopień doktora nauk technicznych uzyskał na ówczesnym Wydziale Łączności Politechniki Warszawskiej za rozprawę pt. *“Wpływ zniekształceń liniowych na dokładność rozwiązań elektro-nowego analizatora równań różniczkowych”* (30 VI 1952), jej

promotorem był prof. Witold Nowicki (1903-1994). Następnie uzyskał tytuły profesora nadzwyczajnego (1956) i zwyczajnego (1964). Zorganizował Zakład Podstaw Teleelektryki przy Katedrze Podstaw Telekomunikacji (1954), który później przekształcono w Katedrę Elektrotechniki Teoretycznej “A”. W 1970 roku Katedra ta weszła w skład Instytutu Podstaw Elektroniki.

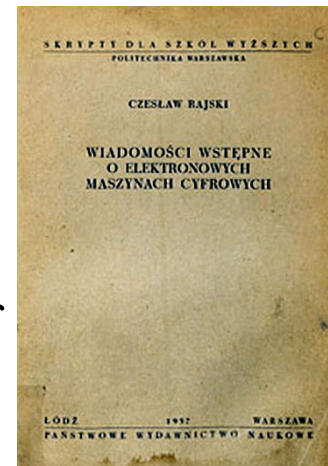
Był dwukrotnie dziekanem Wydziału Łączności PW (1960-64). Jako dziekan zainicjował daleko idącą reformę nauczania prawie wszystkich przedmiotów na Wydziale Łączności. Spowodował powstanie kilku nowych katedr i przyczynił się do znacznego wzrostu sprawności studiowania. Przez wiele lat był przedstawicielem Wydziału w Senacie Politechniki Warszawskiej.

Jako kierownik Katedry Elektrotechniki Teoretycznej “A” (1962-70) opracował nowy program wykładu *Teorii obwodów* do

pasowany do potrzeb specjalności elektronicznych. Wykład ten, przygotowany pierwotnie na potrzeby elektroenergetyki, opracował na nowo i wygłaszał w zupełnie innym ujęciu odpowiadającym potrzebom elektroniki i telekomunikacji.

Podjął pierwszy w Polsce wykład z Elektronicznych maszyn cyfrowych (obecnie zwanych komputerami) i opracował skrypt pt. *“Wiadomości wstępne o elektronowych maszynach cyfrowych”*, który był pierwszym w Polsce wydawnictwem książkowym z tej dziedziny (Politechnika Warszawska, PWN, Łódź, W-wa, 1957).

W roku akademickim 1965/66 przebywał w Ghanie jako visiting professor na University of Science and Technology w Kumasi, wykładał analizę matematyczną.

W latach 1972-74 przebywał kilkakrotnie w Algierii pełniąc funkcję konsultanta UNESCO ds. kształcenia kadr, w roku ak. 1973/74 prowadził wykłady z teorii informacji w Ecole Nationale Polytechnique d'Alger i zajmował się doradztwem organizacyjnym. Na emeryturę przeszedł w roku 1975.

Jego dorobek naukowy obejmuje kilkadziesiąt pozycji. Ponadto, wydał drugi skrypt, pt. *“Teoria obwodów”* (1964) i książkę pt. *“Teoria obwodów”*, cz. 1 (1971), która była pierwszą z serii monograficznej. Jest autorem ponad dwudziestu publikacji, z których około połowa ukazała się za granicą. Był promotorem 24 przewodów doktorskich, z których kilka zostało wyróżnionych. Po przejściu na emeryturę (1974), jeszcze dodatkowo wypromował 9 doktorów.

W latach 1962-65 był doradcą Biura Studiów i Projektów Łącz-

ności do spraw niezawodności sprzętu teletechnicznego. Zorganizował cało-semesterne seminarium z rachunku prawdopodobieństwa dla pracowników przemysłu. Przez wiele lat był członkiem Komitetu Elektrotechniki PAN. Przez długi czas był jednym z polskich delegatów do CCIF (Comite Consultatif International pour les Communications Telephoniques a Grandes Distances).

Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1964). Otrzymał tytuł honorowy "Zasłużony Nauczyciel PRL" (1981), oraz nagrodę zespołową I stopnia (1964) i indywidualną II stopnia (1972) Ministra Szkolnictwa Wyższego Nauki i Techniki.

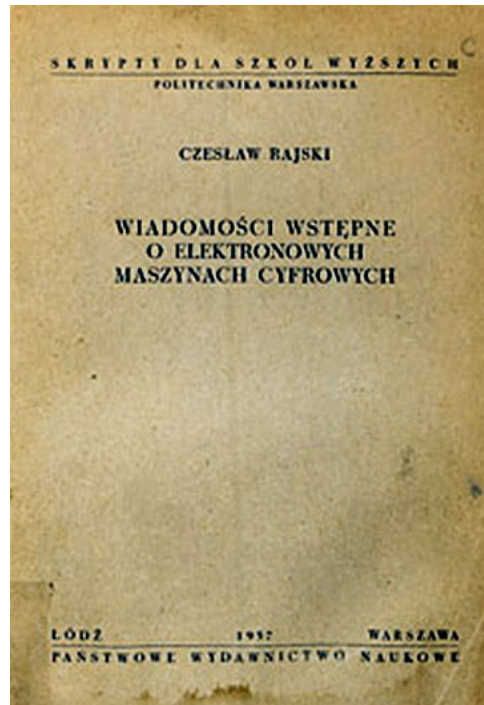
Był członkiem założycielem PTETiS oraz Polskiego Towarzystwa Cybernetycznego. Ponadto był członkiem Polskiego Towarzystwa Matematycznego, oraz Association for Symbolic Logic in

The Institution of Electrical Engineers (IEE) w Wielkiej Brytanii.
W 1984 r. otrzymał godność członka honorowego PTETiS (nr 20)
Zmarł 26 listopada 1992 roku w Warszawie.

W opracowaniu wykorzystano:

- 1) Życiorys otrzymany od Profesora Cz. Rajskego. Warszawa 1984.
- 2) <http://www.elka.pw.edu.pl/layout/set/print/Wydzial/Pracownicy/Nauczyciele-akademiccy-WEiTI-1951-2011> (dostęp maj 2014).
- 3) Inst. Systemów Elektronicznych: Czesław Rajski (1905-1992), <http://www.ise.pw.edu.pl/O-Instytucie> (dostęp 16 I 2016).
- 4) Rajski Czesław: "Wiadomości wstępne o elektronowych maszynach cyfrowych" 1957 Warszawa PWN, s 195. [oai:bcpw.bg.pw.edu.pl:1517](http://oai.bcpw.bg.pw.edu.pl:1517) (dostęp 15 IX 2014).

**Pierwsze w Polsce wydawnictwo z dziedziny komputerów,
prof. Czesława Rajskiego z Politechniki Warszawskiej,
PWN 1957, pp.199.**

S p i s t r e s c i

Przedmowa	3	4. ELEMENTY I UKLADY PAMIECIOWE	105
0. POJECIA OGÓLNE	7	40. Wstęp	105
01. Zapis elektryczny	7	401. Pojecia ogólne	105
02. Rytm pracy	10	402. Klasyfikacja rejestrów	108
03. Zespoły zasadnicze	11	41. Rejestry Jednokrotne	108
1. RACHUNEK ZDAN I ALGEBRA BODE'A	14	42. Tory opóźniające i rejestry falowe	111
11. Dwuwartościowy rachunek zdan	14	420. Zasady ogólna	111
111. Pojęcie zdania	14	421. Elektromagnetyczne tory opóźniające	111
112. Pojęcie funktora	14	422. Rejestry ultradźwiękowe	112
113. Funktory jednoargumentowe	15	43. Rejestry kinetyczne	117
114. Funktory dwuargumentowe	18	44. Rejestry statyczne	120
115. Funktory wieloargumentowe	24	440. Zasady ogólne	120
116. Zależności między funktorami	26	441. Rejestry przekaznikowe	127
117. Przekształcanie wyrażen sensownych	28	442. Rejestry przerzutnikowe	127
118. Zestawianie układów realizujących zadane funktory	41	443. Rejestry magnetostatyczne	127
12. Algebra Bode'a	53	444. Rejestry ferroelektryczne	133
120. Wstęp	53	445. Rejestry elektrostatyczne	136
121. Aksjomaty algebry Bode'a	54	5. PROGRAMOWANIE	140
122. Zastosowania	56	51. Pojęcia podstawowe	140
2. UZUPELNIAJĄCE WIADOMOŚCI Z ARYTMETYKI	58	52. Rozkazy warunkowe	144
21. System zapisywania pozycyjnego	58	53. Obliczanie adresów	153
22. Zmiana podstawy	59	54. Kompletaty rozkazów	158
23. Specjalne metody wykonywania działań	63	55. Dalsze przykłady programów	160
24. Podstawa optymalna	66	551. Mnożenie macierzy	160
25. Liczenie ze stałym i z przesuwaniem przecinkiem	68	552. Wyróżnik rozkazu warunkowego przy użyciu metod kolejnych przybliżeń	165
3. UKLADY PODSTAWOWE	70	553. Obliczanie odwrotności	166
30. Wstęp	70	554. Wyciąganie pierwiastka kwadratowego	169
31. Przerzutniki	70	555. Obliczanie logarytmów naturalnych	171
32. Pierscienie liczące	77	56. Program wstępny	175
33. Spójniki	82	57. Rozkazy wieloadresowe	178
330. Wstęp	82	58. Mikroprogramowanie	180
331. Spójniki lampowe	82	6. OPIS MODELU-MASZYNY ELEKTRONOWEJ	181
332. Spójniki prostownikowe	86	60. Wstęp	181
34. Sumatory binarne	94	61. Opis ogólny maszyny typu 701	181
35. Przelaczniki prostownikowe	99	62. Zestawienie rozkazów maszyny typu 701	185
		63. Wejście i wyjście	189
		64. Arytmometr	190
		65. Pamięć	192
		Literatura	195

DZIEKUJĘ PAŃSTWU

ZA UWAGĘ